

Onderzoeksplan GGD

Aanleiding

De Rekenkamercommissies van de gemeenten Alkmaar, Bergen, Castricum, Den Helder, Heiloo, Langedijk, Schagen en Texel hebben in 2020 onderzoek gedaan naar de financiële risico's van de GGD Hollands Noorden. Dit onderzoek heeft geleid tot het rapport [Financiële risico's in perspectief](#).

De derde hoofdconclusie van dit onderzoek was:

Er wordt onvoldoende invulling gegeven aan de rolverdeling tussen het eigenaarschap en het opdrachtgeverschap van gemeenten met betrekking tot de GGD. Het is daardoor niet helder vanuit welke rol er wordt gehandeld en als gevolg hiervan is het samenspel diffuus: tussen gemeenteraden en colleges en tussen de GGD en de gemeenten.

Uit het onderzoek blijkt dat de keten *kaderstelling – uitvoering – rapportage* in de verschillende onderzochte gemeenten verschillend wordt vormgegeven.

Ook de gemeenten Medemblik en Opmeer nemen deel aan de gemeenschappelijke regeling GGD Hollands Noorden, maar de rekenkamercommissie deed eerder niet mee aan bovengenoemd onderzoek. Bovenstaande conclusie geeft aanleiding specifiek onderzoek te doen naar de wijze waarop de gemeenten Medemblik en Opmeer invulling geven aan hun opdrachtgeversrol en hoe de opdrachtnemersrol ten opzichte van Medemblik en Opmeer wordt ingevuld door GGD Hollands Noorden

Doelstelling

De rekenkamercommissie Medemblik-Opmeer gaat voor de gemeenten Medemblik en Opmeer onderzoek doen naar de relatie tussen de respectievelijke gemeente en de GGD. Volksgezondheid is een wettelijke taak van de gemeente, die de gemeenten Medemblik en Opmeer samen met 15 andere gemeenten grotendeels hebben belegd in een [gemeenschappelijke regeling](#) GGD Hollands Noorden.

De doelstelling van het onderzoek is inzichtelijk te krijgen of de gemeenten Medemblik en Opmeer alle wettelijke taken vervullen en bovendien hoe de gemeenteraden hierop kunnen sturen en controleren.

Probleemstelling

De hoofdvraag van dit onderzoek is: hoe pakt de gemeente de keten kaderstelling-uitvoering-rapportage op in het volksgezondheidsbeleid op? Met andere woorden: Hoe stelt de gemeente kaders in het volksgezondheidsbeleid, hoe geeft de gemeente binnen de wettelijke en eigen kaders invulling aan zijn opdrachtgeversrol, hoe pakken opdrachtnemers hun rol, hoe rapporteren opdrachtnemers aan het college en hoe rapporteert het college aan de gemeenteraad? Deze probleemstelling is per onderdeel verder uitgewerkt in de onderzoeksopzet.

Normenkader

Aan de hand van het wettelijk kader maakt de rekenkamercommissie een normenkader waaruit blijkt of de wettelijke taken worden vervuld. Bovendien ontwikkelt de rekenkamercommissie een kader waaraan we meten in hoeverre de gemeenteraden in staat zijn kaders te stellen en op de uitvoering te controleren. En tenslotte

Onderzoeksopzet

De rekenkamercommissie doet onderzoek naar de wijze waarop de gemeenten Medemblik en Opmeer, elk apart, en de GGD zich in hun opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap tot elkaar verhouden.

Daarbij zijn de volgende elementen van belang:

1. kaderstelling
2. opdrachtgeverschap door gemeenten Medemblik en Opmeer
3. opdrachtnemerschap door de GGD
4. rapportage aan het college
5. verantwoording aan de raad

De rekenkamercommissie stelt zich bij deze elementen de volgende vragen:

ad 1 – kaderstelling

In dit gedeelte onderzoekt de rekenkamercommissie welke wettelijke kaders er zijn. Waar en hoe is het gemeentelijk beleid beschreven? Hoe is dat in de gemeenschappelijke regeling GGD Hollands Noorden en het mandaatbesluit tot uiting komen? Welke onderdelen zijn niet in de gemeenschappelijke regeling opgenomen, en hoe stuurt de gemeente dan op en geeft zij uitvoering aan die onderdelen? Op welke momenten stellen de gemeenteraad en het college algemene kaders, is dat in overeenstemming met de wettelijke eisen en mogelijkheden en wanneer controleren zij op de uitkomsten?

ad 2 – opdrachtgeverschap door gemeenten Medemblik en Opmeer aan GGD en eventuele andere partners

We inventariseren hoe de gemeenten Medemblik en Opmeer actief invulling geven aan hun opdrachtgeversrol. Die beschouwen we hier gegeven de kaders die onder 1 zijn onderzocht. Op welke momenten en via welke wegen geven de gemeenten opdrachten aan de GGD en eventuele andere partners? Op welke wijze reageren de gemeenten als zich incidenten voordoen die niet voorzien zijn in de begroting? De rekenkamercommissie wil graag weten welke systematiek de gemeenten hebben om ontwikkelingen naar de opdrachtgeversfunctie te brengen. Als die systematiek eenmaal bekend is wil de rekenkamercommissie toetsen of op ontwikkelingen die daarvoor in aanmerking komen ook daadwerkelijk wordt geanticipeerd in de opdrachtgeversrol.

Ten slotte wil de rekenkamercommissie weten hoe de gemeente omgaat met uitkomsten van rapportages (zie 4 – rapportage aan het college)

ad 3 – opdrachtnemerschap door GGD Hollands Noorden en eventuele andere partners

Tegenover een opdrachtgever staat altijd een opdrachtnemer. De rekenkamercommissie wil toetsen of de GGD Hollands Noorden en eventuele andere partners de opdrachten van de gemeenten Medemblik en Opmeer duidelijk vinden en hoe die in de organisatie van de GGD Hollands Noorden en eventuele andere partners worden belegd. Hoe loopt binnen de gemeenteschappelijke regeling de besluitvorming en worden wensen van gemeenten daadwerkelijk opgenomen in het uitvoeringsplan? Hoe leidt een wens van de gemeente, uiteindelijk tot handelen door GGD Hollands Noorden of eventuele andere partners? Door welke prikkels laat de GGD Hollands Noorden en eventuele andere partners zich in het opdrachtnemerschap leiden? En tot slot, hoe positioneren de GGD Hollands Noorden en eventuele andere partners zich in rapportages als opdrachtnemer?

ad 4 – rapportage aan het college

De Rekenkamercommissie wil graag weten hoe de GGD Hollands Noorden en eventuele andere partners periodiek rapporteren over de voortgang. De rekenkamercommissie wil weten hoe die rapportages zich verhouden tot het opdrachtgeverschap van de gemeenten Medemblik en Opmeer onder *2-opdrachtgeverschap* en het opdrachtnemerschap van de GGD Hollands Noorden en eventuele andere partners onder *3-opdrachtnemerschap*. Leiden rapportages tot (incidentele) aanpassingen van de taken en werkzaamheden aan GGD Hollands Noorden en eventuele andere partners als de situatie daarom vraagt?

De rekenkamercommissie wil ook graag weten of de GGD Hollands Noorden en eventuele andere partners op jaarbasis rapporteren. En tot slot: hoe actief rapporteren de GGD Hollands Noorden en eventuele andere partners als er zich een onvoorziene incident of onvoorziene ontwikkeling voordoet? Voor elk van de vormen van rapportage is de vraag hoe de rapportage in de gemeentelijke organisatie landt en welke ambtelijke en bestuurlijke procedures er zijn om op de rapportages te anticiperen.

ad 5 - rapportage aan de raad

Tot slot is de vraag hoe en wanneer de gemeenteraad wordt geïnformeerd. Is de gemeenteraad in staat om aan de hand van de rapportages te controleren of de beleidsuitvoering conform de verwachtingen is, of dat op een juiste manier wordt geanticipeerd op onvoorziene ontwikkelingen? Op welke manier gebruikt de raad de rapportages om zijn kaderstellende rol te spelen? Hoe ervaren raadsleden dat?

Onderzoeksactiviteiten

Om tot beantwoording van de onderzoeksvragen te komen, voorziet de rekenkamercommissie de volgende (onderzoeks)activiteiten:

- informeren gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie van zowel Medemblik als Opmeer over het onderzoek
- informeren GGD Hollands Noorden door voorzitter AB en directeur
- informeren eventuele andere partners
- startgesprek met contactpersoon gemeenten Medemblik en Opmeer
- opvragen documenten gemeenschappelijke regeling, mandaatbesluit,

uitvoeringsprogramma, tussentijdse en jaarrapportages, incidentrapportages, afwegingskaders, collegeverslagen, raadsverslagen etc.

- bureauonderzoek, vaststellen compleetheid documentatie
- gesprek met portefeuillehouder en ambtenaren
- gesprek met voorzitter, directeur en accounthouder GGD Hollands Noorden
- groepsinterview met raadsleden
- schrijven rapportage
- ambtelijk wederhoor bij gemeenten Medemblik en Opmeer *en* GGD Hollands Noorden en eventuele andere partners
- bestuurlijk wederhoor
- presentatie in de gemeenteraden

Planning

Na vaststelling van het onderzoeksplan in maart 2021 door de rekenkamercommissie, zou de rapportage van dit onderzoek uiterlijk in het laatste kwartaal van 2021 aan de gemeenteraad aangeboden moeten kunnen worden.